

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31.03.2003, sp. zn. 3 Nt 15/2003; 3 To 278/2003, ECLI:CZ:KSCB:2003:3.NT.15.2003.1

Číslo: 7/2004

Právní věta: I. Za důležitý důvod zmeškání lhůty k podání opravného prostředku ve smyslu ustanovení § 61 odst. 1 tr. ř. o navrácení lhůty nelze považovat čerpání dovolené obžalovaným nebo jeho obhájcem. II. Podává-li obhájce opravný prostředek v zastoupení obviněného, pak z hlediska podmínky uvedené v ustanovení § 64 odst. 1 písm. b) tr. ř. o doručování do vlastních rukou není osobou oprávněnou podat proti rozhodnutí opravný prostředek. Proto mu není nutno doručit rozhodnutí do vlastních rukou, ale postačí doručení způsobem vyplývajícím z ustanovení § 63 odst. 1 tr. ř. a § 48b o. s. ř. To ovšem neplatí v případě obhájce v řízení proti uprchlému a obhájce zemřelého obviněného.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 31.03.2003

Spisová značka: 3 Nt 15/2003

Číslo rozhodnutí: 7

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Doručování, Navrácení lhůty

Předpisy: § 48b předpisu č. 99/1963Sb.

§ 61 odst. 1 tr. ř.

§ 63 tr. ř.

§ 64 odst. 1 písm. b) tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Českých Budějovicích nepovolil obžalovanému M. B. navrácení lhůty k podání odvolání proti rozsudku Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 3. 3. 2003 sp. zn. 11 T 44/2003 a současně odvolání obžalovaného M. B. zamítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 3. 3. 2003 sp. zn. 11 T 44/2003 byl obžalovaný M. B. uznán vinným trestným činem porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, 2 tr. zák. a trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b) tr. zák., dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. Za to mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na 6 měsíců, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do věznice s dozorem.

Citovaný rozsudek byl při hlavním líčení dne 3. 3. 2003 vyhlášen v přítomnosti obžalovaného M. B., jenž se nachází v této trestní věci od 23. 12. 2002 ve vazbě. Současně okresní soud vyhlásil rovněž usnesení podle § 71 odst. 5 tr. ř. o ponechání obžalovaného ve vazbě. Po vyhlášení napadeného rozsudku obžalovaný za přítomnosti ustanoveného obhájce prohlásil, že se nevyjadřuje, tedy, že si ponechává lhůtu k případnému podání odvolání. Nevyjádřil se do protokolu ani ohledně případné stížnosti proti rozhodnutí o ponechání ve vazbě.

Ze spisu je zřejmé, že k vyhotovení vyhlášeného rozsudku a rovněž rozhodnutí o vazbě došlo dne 5. 3. 2003 a dne 7. 3. 2003 bylo písemné vyhotovení obou rozhodnutí doručeno obžalovanému M. B. do příslušné vazební věznice a ustanovenému obhájci JUDr. J. N., dne 6. 3. 2003 byla písemná vyhotovení těchto rozhodnutí doručena Okresnímu státnímu zastupitelství v Jindřichově Hradci. Ještě před doručením písemného vyhotovení těchto rozhodnutí podal obžalovaný M. B. prostřednictvím ustanoveného obhájce dne 5. 3. 2003 osobně u okresního soudu stížnost proti usnesení o ponechání ve vazbě.

V písemném vyhotovení odsuzujícího rozsudku byly strany v souladu s ustanovením § 248 odst. 1 tr. ř. poučeny o tom, že proti rozsudku lze podat odvolání ve lhůtě osmi dnů od doručení opisu rozsudku. Tato osmidenní lhůta uplynula v sobotu dne 15. 3. 2003, ale s ohledem na ustanovení § 60 odst. 3 tr. ř. o počítání lhůt (případně-li konec lhůty na den pracovního klidu nebo pracovního volna, pokládá se za poslední den lhůty nejbližší příští pracovní den) se její konec přesunul na pondělí dne 17. 3. 2003.

Ve středu dne 19. 3. 2003 doručil osobně ustanovený obhájce obžalovaného okresnímu soudu odvolání proti shora citovanému rozsudku spojené se žádostí o navrácení lhůty k odvolání. Obžalovaný prostřednictvím obhájce odůvodnil žádost o navrácení lhůty k podání odvolání následovně: „Písemné vyhotovení napadeného rozsudku bylo obhájci doručeno dne 7. 3. 2003 v době, kdy měl obhájce dovolenou, která trvala do 17. 3. 2003 a během níž byl obhájce mimo území ČR. Znamená to tedy, že celá odvolací lhůta prakticky uběhla v době pracovní nepřítomnosti ustanoveného obhájce. Z těchto důležitých důvodů tedy obhájce zmeškal lhůtu k podání opravného prostředku. Proto obžalovaný žádá, aby mu odvolací soud lhůtu navrátil. O navrácení lhůty je žádáno ve lhůtě 3 dnů od pominutí překážky.“

S žádostí o navrácení lhůty obžalovaný spojil odvolání, které směřovalo do výroku o trestu. Poukázal na to, že se ke stíhané trestné činnosti doznal, výrazným způsobem ji pomohl svým přístupem objasnit, rozsah škody, kterou trestnou činností způsobil, není nijak zvlášť výrazný, uběhla delší doba od jeho posledního propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Tyto skutečnosti v kombinaci s obecně nižší společenskou nebezpečností jeho trestného jednání by mohly dle jeho názoru vést k

jiným úvahám o druhu trestu. Účelu trestu by bylo dosaženo i podmíněným trestem odnětí svobody, případně trestem obecně prospěšných prací. V závěru proto obžalovaný prostřednictvím obhájce navrhl, aby odvolací soud rozhodl o navrácení lhůty k podání odvolání a poté napadený rozsudek ve výroku o trestu zrušil a uložil mu trest odnětí svobody vyměřený v dolní čtvrtině zákonné trestní sazby, podmíněně odložený na zkušební dobu nepřesahující 18 měsíců, nebo trest obecně prospěšných prací ve čtvrtině zákonné sazby.

Odvolací soud musel samozřejmě nejdříve v neveřejném zasedání posoudit, zda jsou splněny podmínky pro vyhovění žádosti obžalovaného o navrácení lhůty k podání odvolání, neboť je evidentní, že odvolání bylo podáno opožděně. Lhůta k včasnému podání odvolání skončila obžalovanému v pondělí dne 17. 3. 2003, odvolání bylo podáno až dne 19. 3. 2003.

Pokud jde o rozhodnutí o uvedené žádosti obžalovaného, dospěl odvolací soud k následujícím závěrům:

Podle § 61 odst. 1 tr. ř. zmešká-li obviněný nebo jeho obhájce z důležitých důvodů lhůtu k podání opravného prostředku, povolí mu, nestanoví-li zákon jinak, orgán, jemuž přísluší o opravném prostředku rozhodovat, navrácení lhůty. O navrácení lhůty je třeba požádat do tří dnů od pominutí překážky. Nebyl-li opravný prostředek ještě podán, je třeba jej se žádostí spojit. Jde-li o odvolání proti rozsudku, je možno odvolání odůvodnit ještě ve lhůtě 8 dnů od doručení usnesení o povolení navrácení lhůty.

Odvolací soud v projednávané trestní věci musí konstatovat, že po přezkoumání důvodů uvedených v žádosti obžalovaného nedospěl k závěru, že by šlo o zákonem předpokládané „důležité důvody“. Soudní praxe za tyto „důležité důvody“ považuje určité objektivní skutečnosti, které obžalovanému či jeho obhájci zabránily podat včas opravný prostředek. Jde například o onemocnění v posledních dnech lhůty, náhlé úmrtí, o určitou vážnou událost v rodině obžalovaného nebo obhájce v posledních dnech lhůty, živelná událost, která zabránila obžalovanému či obhájci podat opravný prostředek.

Za takovýto důležitý důvod však rozhodně nelze považovat čerpání dovolené obžalovaným nebo jeho obhájcem. Obhájce v žádosti žádný jiný důvod neuvedl. Jeho tvrzení není ani přezkoumatelným způsobem doloženo (potvrzení o dovolené, fotokopie cestovního pasu apod.), takže není ani přesně zjištěné, kdy se obhájce na dovolené skutečně nacházel. Je zřejmé, že v pondělí dne 3. 3. 2003 byl ustanovený obhájce osobně přítomen v této vazební trestní věci hlavnímu líčení, v jehož závěru byl vyhlášen odsuzující rozsudek. Obžalovaný se po poradě s obhájcem po poučení o opravných prostředcích do protokolu nevyjádřil. Ve středu dne 5. 3. 2003 obhájce u okresního soudu osobně podal stížnost obžalovaného proti usnesení o ponechání ve vazbě. Dne 7. 3. 2003 došlo k doručení opisu rozsudku a písemného vyhotovení usnesení o ponechání ve vazbě na adresu sídla ustanoveného obhájce, téhož dne byla tato rozhodnutí doručena do příslušné vazební věznice obžalovanému M. B.

Z dodejky založené v trestním spise nelze zcela jednoznačně zjistit, zda doručovanou zásilku osobně

převzal ustanovený obhájce či jím pověřený zaměstnanec. Je zřejmé, že dodejka byla potvrzena otiskem razítka ustanoveného obhájce a doplněna nečitelným podpisem, který by i mohl odpovídat podpisu samotného ustanoveného obhájce. Pro rozhodnutí ve věci však není podstatné, zda obhájce v pátek dne 7. 3. 2003 převzal osobně písemná vyhotovení předmětných rozhodnutí, či zda tato převzal jím pověřený zaměstnanec.

Ve smyslu § 63 odst. 1 tr. ř., nestanoví-li trestní řád jinak, užijí se pro způsob doručování fyzickým osobám, právnickým osobám, státním orgánům, státu, advokátům, notářům, obcím a vyšším územně samosprávným celkům přiměřeně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení. V tomto směru lze odkázat na ustanovení § 48b zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého se advokátům písemnost doručuje na adresu jejich sídla a pokud advokát o to požádá, doručuje se mu písemnost na adresu, kterou sdělil. Písemnost určenou advokátu mohou přijmout také advokátní koncipienti nebo jiní jeho zaměstnanci. Pokud na adrese sídla advokáta není advokát zastížen a není zastížena ani jiná osoba, která by mohla písemnost převzít, písemnost se uloží a advokát se vhodným způsobem vyzve, aby si písemnost vyzvedl. Nevyzvedne-li si advokát nebo jiná oprávněná osoba zásilku do tří dnů od uložení považuje se poslední den lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

V projednávaném případě je zřejmé, že na adrese sídla ustanoveného obhájce došlo k doručení soudní zásilky, která obsahovala opis napadeného rozsudku. Není podstatné, zda tuto zásilku převzal obhájce sám nebo jiná jím pověřená osoba, neboť v tomto případě nebylo nutno doručovat rozsudek obhájci do vlastních rukou, když obhájce není ve smyslu § 64 odst. 1 písm. b) tr. ř. osobu oprávněnou podat proti rozhodnutí opravný prostředek, on pouze podává opravný prostředek v zastoupení obviněného. Jiná situace by byla pouze v případě řízení proti uprchlému, kdy doručování do vlastních rukou obhájce je speciálně upraveno v ustanovení § 63 odst. 3 tr. ř. O takový případ však v projednávané trestní věci nejde. Rovněž se nejedná o případ obhajoby obviněného, který zemřel (srov. např. ustanovení § 36a odst. 2 písm. e) tr. ř.), kdy z povahy věci vyplývá potřeba, aby rozhodnutí byla obhájci doručována do vlastních rukou.

Odvolací soud před svým rozhodnutím se blíže nezabýval zjišťováním údajů ohledně toho, kdy obhájce nastoupil na dovolenou a kdy opustil území České republiky. Odvolací soud nepovažoval ověřování těchto skutečností pro své rozhodnutí za podstatné s ohledem na to, že absolvování dovolené během lhůty k podání opravného prostředku nepovažuje za „důležitý důvod“ ve smyslu § 61 odst. 1 tr. ř., a to ani v případě obhájce, jemuž by bylo rozhodnutí, proti kterému zákon připouští opravný prostředek, doručeno zákonem předpokládaným způsobem již v době, kdy se tento nacházel na dovolené mimo území České republiky, a lhůta k podání opravného prostředku uběhla celá v době jeho nepřítomnosti zapříčiněné právě dovolenou. Odvolací soud v tomto směru vychází z toho názoru, že advokát, byť vykonává advokátní praxi samostatně, je povinen výkon svých práv a zejména povinností ve vztahu k obviněnému, jak jsou tyto vymezeny v ustanovení § 41 tr. ř., ale rovněž například v ustanoveních § 16 a násl. zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, zabezpečit i v případě, že mu určité skutečnosti brání v řádném výkonu obhajoby. Na to pamatuje i ustanovení § 27 odst. 1 zákona o advokacii, z něhož vyplývá, že brání-li advokátovi, který vykonává advokacii samostatně, jakákoliv překážka ve vykonávání advokacie, je povinen učinit opatření za účelem ochrany práv nebo právem chráněných zájmů svých klientů.

V projednávaném případě ustanovený obhájce byl povinen učinit opatření za účelem další obhajoby obviněného M. B. Je zřejmé, že obhájce si byl vědom té skutečnosti, že dne 3. 3. 2003 byl vyhlášen odsuzující rozsudek, přičemž šlo o věc skutkově i právně poměrně jednoduchého charakteru, šlo o věc vazební, takže ustanovený obhájce naprosto reálně musel předpokládat, že písemné vyhotovení odsuzujícího rozsudku mu bude poměrně brzy doručeno do sídla jeho advokátní kanceláře. Přitom je zřejmé, že věděl o tom, že bude čerpat dovolenou, že se vzdálí do zahraničí, zřejmě na jeden týden, případně na dobu delší.

S ohledem na lhůtu k podání opravného prostředku, která je osmidenní, mohl předpokládat, že tato lhůta uplyne v době jeho nepřítomnosti. Přesto však nezvolil žádné opatření, které by dostatečným způsobem eliminovalo z hlediska práv jeho klienta jeho tehdejší nepřítomnost v České republice. Obhájce se mohl již v souvislosti s vyhlášením rozsudku v závěru hlavního líčení domluvit tak, že klient, pokud bude chtít využít řádného opravného prostředku, sám podá písemné odvolání a obhájce toto odvolání po svém návratu z dovolené zdůvodní, případně mohl pověřit jiného advokáta svým zastoupením v této trestní věci v době své dovolené. Obhájce však tak neučinil, obžalovaný sám odvolání v zákonné lhůtě nepodal.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti nedospěl odvolací soud k závěru, že by byly splněny zákonné předpoklady pro vyhovění žádosti obžalovaného o navrácení lhůty. Vzhledem k tomu nebylo navrácení lhůty povoleno. Poté odvolací soud podané odvolání obžalovaného M. B. zamítl podle § 253 odst. 1 tr. ř. jako opožděné.